

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis a Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacích oborů Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů a s možnými, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání

i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečností, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života, k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

1. ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

žák

- 1.1 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků
- 1.2 uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- 1.3 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Učivo

- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách, historické prameny
- historický čas a prostor

2. POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- 2.1 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- 2.2 objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- 2.3 uvede příklady archeologických kultur na našem území

Učivo

- člověk a lidská společnost v pravěku

3. NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

žák

- 3.1 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- 3.2 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- 3.3 demonstrovuje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- 3.4 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Učivo

- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- antické Řecko a Řím
- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

4. KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

žák

- 4.1 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- 4.2 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
- 4.3 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- 4.4 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- 4.5 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a

gotické kultury

Učivo

- nový etnický obraz Evropy
- utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Turci, Arabové)
- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

5. OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy

žák

- 5.1 vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- 5.2 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- 5.3 popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- 5.4 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- 5.5 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- 5.6 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus
- 5.7 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

Učivo

- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- zámořské objevy a počátky dobývání světa
- český stát a velmoc v 15. – 18. století
- barokní kultura a osvětlenství

6. MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- 6.1 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- 6.2 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur na straně druhé
- 6.3 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- 6.4 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- 6.5 na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
- 6.6 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje

soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií

Učivo

- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět, vznik USA
- industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka
- národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa
- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

7. MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

žák

- 7.1 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- 7.2 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- 7.3 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech, a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- 7.4 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- 7.5 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Učivo

- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět
- druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války

8. ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

žák

- 8.1 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků
- 8.2 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- 8.3 posoudí postavení rozvojových zemí
- 8.4 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Učivo

- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření

- vnitřní situace v zemích východního bloků (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- vývoj Československa od roku 1945 do r. 1989, vznik České republiky
- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- problémy současnosti
- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava

Dějepis 6. ročník

1.1 1.2 1.3	Žák: - dokáže vysvětlit, jak se člověk vyčlenil ze světa zvířat - zaznamená správně časový údaj na časovou přímku, určí století - orientuje se v dějepisné mapě (ukáže na mapě, přečte z mapy), pracuje s měřítkem mapy - vyhledá informace (návštěvou v muzeu, knihovně, archiv, ...)	<u>Lidé, jejich přítomnost a minulost</u> O vzniku Země a života na ní Význam dějin pro jedince i současnou společnost Čas v dějinách, dějepisná mapa Hlavní úkoly archivů, muzeí a knihoven, poslání archeologie	B, ŘR, PP, R	Př, Z, M Mediální výchova (určí využití médií jako zdroje informací, ...)
2.1 2.2 2.3	- rozliší a seřadí vývojové typy pravěkého člověka - popíše způsob lovu a pravěké zbraně a nástroje - vysvětlí pravěkou zemědělskou revoluci - rozezná výrobky nejstarších zemědělců - popíše způsob života v rodové společnosti - objasní, proč vzniklo náboženství - ukáže na dějepisné mapě, kde se lidé začali zabývat zemědělstvím nejdříve - vysvětlí, které kovy začal člověk využívat nejdříve - objasní přednost kovů a uvede důsledky jejich využívání - sestaví srovnávací tabulku o vývoji, uvede některá archeologická naleziště u nás, v okrese Rychnov nad Kněžnou	<u>Pravěk – nejstarší období lidské společnosti</u> Doba kamenná – její rozdělení Způsob života lidí v době kamenné Počátky zemědělství a řemesel Projevy duchovního života lidí Doba bronzová Evropa v pravěku Keltové Pravěk Podorlicka	ŘR, B, T, Ú, PÚ, PP	Př, Z, Ov, Vv
3.1	vysvětlí vznik států a zdůvodní, proč vznikly v subtropickém pásmu	<u>Starověk</u> Oblasti starověkého východu Charakteristické rysy oblasti	T, Ú, R, PP, ŘR, B, PD	Př, Ov, Z, Čj Osobnostní a sociální výchova

Dějepis 6. ročník

OVO	KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
3.2	- vysvětlí, co jsou městské státy a dovede vysvětlit, jak vznikla bible - uvede příklady, co přinesly starověké státy Orientu světu - určí, kterým dnešním státům náleží uvedené oblasti - popíše způsob života ve starověkém státě - vyhledá, co zanechaly uvedené státy světu (ve vědě, kultuře), dokáže určit Sedm divů světa - pracuje s dějepisnými mapkami a děj. atlasem - dokáže srovnat vývoj starověkých států a střední Evropy	Židé a judaismus Počátky písma, věd a první zákony, kulturní přínos starověkých civilizací Starověký Egypt, Indie, Kréta a Čína Střední Evropa v období nejstarších států		(vede k uvědomování si hodnoty spolupráce, pomoci – Vznik starověk. států, zavlažovací zařízení)
3.3 3.4	- vysvětlí pojmy spojené s dějinami Řecka - uvede přírodní podmínky pro vznik řeckých států - dokáže stručně vyprávět příběh eposu nebo báje - rozliší spartskou a aténskou výchovu - zdůvodní příčiny kolonizace a obchodu - vysvětlí pojem demokracie - objasní, jak byl řízen městský stát - vyvodí příčiny a zhodnotí výsledky peloponéské války - doloží příklady vlivu řecké vzdělanosti, vědy a umění na další vývoj v historii - objasní vzestup a pád Alexandra Makedonského	<u>Starověké Řecko</u> Kořeny řecké civilizace Mykénská civilizace Doba homérská Městské státy Řecká kolonizace Atény za Solónu Peloponéská válka Řecká vzdělanost, věda a umění Makedonie	T, Ú, R, PÚ, PP,ŘR, B, PD	Vv, Čj, Z, Ov Osobnostní a sociální výchova (Výchova demokr. občana – aténská demokracie)

Dějepis 6. ročník

[illegible]

Dějepis 7. ročník

OVO	KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4.1 4.2	Žák: - rozliší pojmy pravěk, starověk, středověk a stanoví časová období v historii - objasní, co je stěhování národů, čte z mapek v dějepisném atlase - doloží důležitost byzantské říše pro vzdělanost Slovanů - rozliší základní pojmy islámu, doloží příklady arabské kultury v raném středověku - uvede příklady karolinské kultury	<u>Raný středověk</u> Nový etnický obraz Evropy Byzantská říše Arabský svět Křesťanství Franská říše	T,Ú, R, PÚ, PP, ŘR, B, PD	Z, Ov, Čj, Vv
4.3	- objasní nutnost sjednocení slovanských kmenů pro obranu před kočovnými kmeny - vyhledá příklady pro výlučnost kultury Velké Moravy a důležitost cyrilometodějské mise - rozliší legendy a historii - využívá dokumentů a četby pro doložení úlohy Přemyslovců v našich dějinách - orientuje se na dějepisné mapě - dovede zařadit Slovanů do skupin	<u>První státní útvary na našem území</u> Sámova říše Velká Morava Český stát v době knížecí		Čj, Vv, Ov, Z
4.3 4.4 4.5	- popíše organizaci světské a církevní moci - doloží příklady o vlivu víry na středověkého člověka - uvede znaky románského slohu, příklady stavebních památek (i regionálně)	<u>Formování prvních státních celků v Evropě</u> Slovanské státy Boj mezi mocí světskou a církevní Křížové výpravy Románská kultura		Vv, Z, Čj, Ov Výchova k myšlení v evr. a globálních souvislostech (podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám)

Dějepis 7. ročník

OVO	KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4.5 5.1 5.2	Žák: - vysvětlí změny v zemědělské výrobě, popíše život ve středověkém městě, uvede příklady řemesel - pracuje s mapkou a dějepisným atlasem a dokládá rozvoj českého státu - posoudí schopnosti Karla IV. a význam jeho vlády, uvede příklady jeho péče o vzdělanost, kulturu a stát - uvede znaky gotiky, vybere významné památky, rozeznává je i v regionu - posoudí události stoleté války, osobnost Jany z Arku, vyhledá souvislosti s naší historií - popíše život společnosti, hodnotí úlohu reformátora, osobnost Jana Husa, popíše způsob boje husitů, zhodnotí úlohu velitelů, zdůvodní výsledek husitského hnutí	<u>Vrcholný středověk</u> Rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam Český stát za vlády posledních Přemyslovců, nástup Lucemburků Vláda Karla IV. a její přínos pro český stát Gotická kultura Konflikt mezi Anglií a Francií Kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách	T, Ú, R, PÚ, PP, ŘR, B, PD	Z, Vv, Čj, Hv Mediální výchova (přispívání k využívání vlastních schopností v týmové práci, přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu – české dějiny)

Dějepis 7. ročník

OVO	KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
5.1 5.2	Žák: • zhodnotí vládu Jiřího z Poděbrad • vysvětlí, jak vznikla a působila jednota bratrská • rozliší a objasní pojmy jagellonský stát a stavovská monarchie, popíše život v zemi • uvede změny ve výrobě a obchodu • vybere nejvýznamnější vynálezy, objasní, proč vznikaly • středoevropské soustátí • vybere hlavní znaky a příklady památek kultury v době pozdního středověku (pozdní gotika)	Pozdní středověk Doba poděbradská, jednota bratrská Jagellonský stát a stavovská monarchie Podnikání šlechty Cesta ke vzniku středoevropského soustátí Kultura v době pozdního středověku – pozdní gotika	T, Ú, PÚ, PP, ŘR, B, PD	Vv, F, Z, Ov Multikulturní výchova (poskytuje znalost některých zákl. pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance)
5.1 5.3 5.4 5.5 5.6 5.7	• rozliší znaky, objasní pojmy, uvede představitele a příklady památek renezanace • na mapě ukáže cesty mořeplavců, určí důvody hledání nových cest • shrne význam objevných plaveb a jejich důsledků • sestaví přehled hlavních reformátorů a místa jejich působení • objasní pojem absolutní monarchie • zná osobnosti rudolfínské doby • vysvětlí úlohu českých stavů, popíše průběh stavovského povstání • popíše průběh třicetileté války, zapojení států • přiblíží osobnost J. A. Komenského a význam jeho díla • vysvětlí jednotlivé pojmy týkající se počátku kolonialismu v Anglii	Raný novověk Počátky novověku Renesance a humanismus Objevné cesty a jejich společenské důsledky Náboženská reformace Počátky absolutních monarchií Český stát v předbělohorských poměrech Třicetiletá válka Evropa na počátku novověku – Španělsko, Anglie a Francie Anglická revoluce	T, Ú, PÚ, PP, ŘR, B, PD	Vv, Čj, Ov, Z Environmentální výchova (vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti) Náměty pro exkurze: - Praha (Pražský hrad) - Opočno, Nové Město n. Metují - Pardubice

Dějepis 8. ročník

OVO	KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
5.4 5.6 5.7 6.1	Žák: • určí předchozí etapy vývoje události a osobnosti • vysvětlí změny ve společnosti, obsah pojmu konstituční monarchie • vysvětlí pojmy vztahující se k absolutismu v Evropě, sestaví přehled absolutistických států, provede srovnání • zhodnotí situaci v zemi, ukáže na působení osvícenců, posoudí osobnost panovníka a jeho reformy • porovná typ státu s ostatními v Evropě, doloží vzestup státu • vymezí znaky a oblasti, rozpozná památky, uvede osobnosti • ukáže nové myšlenky a jejich hlavní představitele • podá obraz života v naší zemi, rozliší oblasti, uvede osobnosti, doloží příklady památek • aplikuje poznatky o osvícenském absolutismu na působení uvedených panovníků, doloží jejich reformami, zhodnotí a objasní důsledky reforem • popíše boj za nezávislost a vysvětlí hlavní cíle	<u>Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století</u> Evropa po třicetileté válce Absolutismus v Evropě – Francie, Rusku, Prusko, Anglie Baroko, rozvoj vzdělanosti v době osvícenské Upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce Česká barokní kultura České země za vlády Marie Terezie a Josefa II. Vznik USA Státy na konci 18. století – Rusko, dělení Polska	T, Ú, R, PÚ, PP, ŘR, B, PD	Z, F, Vv, Čj, Hv, Ov, Př Environmentální výchova (vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování, přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa – průmyslová společnost)

Dějepis 8. ročník

[illegible]

Dějepis 9. ročník

OVO	KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7.2 7.3	Žák - rozezná odlišnost vývoje v nově vzniklé republice - vysvětlí boj o samostatnost - rozliší politické proudy, opatření, reformy, zhodnotí úroveň země a mezinárodní postavení - posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy - rozliší obsah pojmu, vznik a cíle fašistického hnutí, zhodnotí vnitřní situaci země i mezinárodní vztahy - určí projevy, snahy o řešení a důsledky krize - uvede sled událostí při vytváření koalice, postoj velmocí a příčinné souvislosti	Moderní doba <i>Situace v letech 1914 -1948</i> ČSR, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy <i>Evropa ve 20. letech</i> Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech Počátky fašistického hnutí SSSR v meziválečném období Světová hospodářská krize a její důsledky První projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek <i>Cesta k 2. světové válce</i> Cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky Protektorát Čechy a Morava Druhá sv. válka, domácí a zahraniční odboj Poválečné uspořádání světa	T, Ú, R, ŘR, B, PD T, Ú, R, ŘR, B, PD	Z, Ov, Čj, F Výchova demokr. občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (rozvíjí a integruje zákl. vědomosti potřebné pro porozumění soc. a kulturním odlišnostem mezi národy) Z, Ov Osobnostní a sociální výchova (vede k uvědomování si hodnoty různosti lidífašismus, rasismus) F, Ov, Čj, Z Výchova k myšlení v globálních a evropských souvislostech (prohlubuje zákl. vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mez. organizace, jejich vlivu na řešení globálních a lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonom., kult. a dodržování lidských práv)
7.4 7.5 8.1	- rozpozná souvislost našich a světových dějin, rozliší postoje velmocí, uvede důsledky Mnichova pro nás - zdokumentuje život za protektorátu, uvede sled hlavních událostí, hlavní etapy, rozhodující bitvy, postup spojenců - využívá mapy a vlastní četbu - uvede projevy odporu, organizování odboje vnitřního a zahraničního, jeho hrdiny, zhodnotí význam a činy našich vojáků, letců			

Dějepis 9. ročník

OVO	KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
8.1 8.2 8.3 8.4	- použije pojmy ve správných souvislostech, zařadí do přehledu - objasní situaci v poválečném Československu ve všech oblastech (od hospodářství až po kulturu) - objasní politický převrat a jeho důsledky - posoudí závislost CSR na vlivu SSSR - objasní pojem studená válka, uvede příklady, vyhledá spojitost světových a národních dějin, určí zařazení do vojenských bloků - s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému - na příkladě rozliší systém totalitní a demokratický - sestaví přehled hlavních událostí evropských zemí v 50. a 60. letech (Maďarsko, SSSR „perestrojka“, ČSSR, ...) a doloží důsledky - objasní spojitost našich národů v historii i důvody rozdělení v r. 1993 - posoudí vnitřní i mezinárodní postavení ČR v současnosti - sleduje tisk, vyhledává informace, sestaví přehled nejvýznamnějších objevů, vynálezů, výtvorů a děl i jejich autorů	Poválečné Československo – únorový převrat 1948 <u>Dějiny od poloviny 20. století do současnosti</u> Postavení ČSR Studená válka – konflikty mezi velmocemi Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět Vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) Charakteristika západních zemí Krise sovětského impéria („perestrojka“) Obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ 1989 Rozpad ČSR, vznik ČR 1993 Česká republika na přelomu tisíciletí Technika, věda a kultura ve 2. polovině 20. století, evropská integrace, globalizace	T, Ú, R, ŘR, B	Ov, Z, F, Čj Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (vede k pochopení významu společných politik a institucí EU) (vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory) (kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života) Mediální výchova (umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich)